

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐาน

4.1 ความหมายและความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์ หรือ ตลาดหุ้น เป็นสถานที่สำหรับซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ระยะยาวของบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งถือว่าเป็นตลาดรอง (secondary market) ทั้งนี้เนื่องจากจะทำการซื้อขายเฉพาะหลักทรัพย์ที่ได้ออกจำหน่ายให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปแล้วเท่านั้น หลักทรัพย์ระยะยาว จะประกอบไปด้วยตราสารหนี้ และตราสารทุนซึ่งประกอบไปด้วย หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิแบบต่างๆ ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ หุ้นกู้ และ หน่วยลงทุน ตลาดหลักทรัพย์มีอยู่แทบทุกประเทศทั่วโลก

ในปัจจุบันการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้รับความสนใจอย่างมาก จากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องมาจากว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์นั้น มีโอกาสที่จะได้รับอัตราผลตอบแทนสูงกว่าการนำเงินออมในรูปแบบเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาจเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการวางแผนออมเงินระยะยาวของผู้ลงทุนได้ การที่นักลงทุนสามารถเลือกลงทุนในธุรกิจที่สร้างผลกำไร และมีการเจริญเติบโต สามารถขยายกิจการได้นั้น จะทำให้ผู้ถือหลักทรัพย์มีฐานะเป็น “ผู้ลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการ” ไปในขณะเดียวกัน ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินปันผลจากกำไรที่เกิดขึ้นในการทำธุรกิจนั้นทุกๆ ปี

สินค้าของตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเรียกโดยรวมว่า “ตราสาร” อันหมายถึง เอกสารทางการเงินที่ออกมาเพื่อระดมเงินให้นักลงทุนได้เข้ามาซื้อขาย

4.2 ประเภทของตราสารในตลาดหลักทรัพย์

1. หุ้นสามัญ (Ordinary Share)

เป็นตราสารประเภทหุ้นทุน ซึ่งออกโดยบริษัทมหาชน ซึ่งได้จดทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัท เพื่อให้มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้เพื่อต้องการระดมเงินทุนจากประชาชน ให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจนั้น ๆ โดยตรง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ มีสิทธิในการลงคะแนนเสียง ร่วมตัดสินใจในปัญหาสำคัญในที่ประชุมผู้ถือหุ้น อาทิ การเพิ่มทุน การจ่ายเงินปันผล การควบกิจการ ผู้ลงทุนจะมีสิทธิออกเสียงตามสัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ ผลตอบแทนที่จะได้โดยตรงก็คือ เงินปันผลจากกำไรในธุรกิจ กำไรจากการขายหุ้น (ในกรณีที่ขายได้ในราคาที่สูงกว่าราคาเมื่อซื้อ) และสิทธิในการจองซื้อหุ้นใหม่ ในกรณีที่มีการเพิ่มทุนจดทะเบียน

ผลตอบแทนจากหุ้นสามัญไม่มีความแน่นอน อาจสูง หรือต่ำ หรือขาดทุน (ในกรณีขายคืนได้ราคาต่ำกว่าเวลาซื้อ) ขึ้นอยู่กับผลของการดำเนินงานของบริษัทนั้นๆ ตลอดจนปัจจัยภายนอกอื่นๆ ซึ่งคุณในฐานะผู้ลงทุน จะต้องศึกษาข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือพอ เพื่อประกอบการตัดสินใจทุกครั้ง

การนำบริษัท จำกัด เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือที่เรียกกันว่า บริษัทจดทะเบียน (listed company) มีประโยชน์อย่างยิ่งในทางธุรกิจ สำหรับเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นเดิม สามารถจะระดมทุนเพื่อขยายกิจการ ได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ทั้งเป็นการยกระดับการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนมีการตรวจสอบที่ได้มาตรฐาน สำหรับประชาชนทั่วไป ก็จะมีทางเลือกในการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้น มีโอกาสที่ดีในการเข้าถือหุ้นในกิจการที่ตนสนใจและเชื่อว่าจะเจริญก้าวหน้า

2. หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Share)

เป็นตราสารประเภทหุ้นทุน มีข้อแตกต่างจากหุ้นสามัญคือ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น แต่ได้สิทธิพิเศษคือ เงินปันผลในอัตราที่แน่นอนตายตัว ซึ่งระบุไว้ชัดเจน และได้รับสิทธิในการชำระคืนเงินทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญ ในกรณีที่บริษัทเลิกกิจการ หุ้นประเภทนี้ไม่มากนักในตลาดหลักทรัพย์ ไม่เป็นที่นิยม มีการซื้อขายกันน้อย หรือภาษาเทคนิคเรียกว่า สภาพคล่องไม่ดี หุ้นบุริมสิทธิบนกระดานหุ้น สังเกตได้จากสัญลักษณ์ - P ท้ายอักษรย่อของหุ้นสามัญ

3. หุ้นกู้ (Debenture)

เป็นตราสารที่บริษัทเอกชนออกมา เพื่อกู้เงินระยะยาวจากผู้ลงทุน ซึ่งเมื่อซื้อหุ้นกู้แล้ว ก็เปรียบเหมือนมีฐานะเป็นเจ้าของกิจการ บริษัทจะต้องจ่ายผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือตามระยะเวลาและอัตราที่กำหนด ผู้ถือจะได้เงินคืนคืนครบถ้วน เมื่อสิ้นสุดอายุตามระบุในเอกสาร ตลาดหุ้นกู้มักมีสภาพคล่องในการซื้อขายไม่มากนัก ส่วนใหญ่ซื้อขายโดยผู้ลงทุนประเภทสถาบัน หรือผู้ลงทุนระยะยาว

4. หุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Debenture)

หุ้นกู้แปลงสภาพคล้ายคลึงกับหุ้นกู้ในข้อ 3 แตกต่างกันตรงที่ว่า จะได้คืนเงินต้นเมื่อครบอายุ แต่จะแปลงเงินต้นเป็นหุ้นสามัญในราคาที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก ในช่วงที่เศรษฐกิจดี หุ้นประเภทนี้ได้รับความนิยมมาก เพราะผู้ถือคาดหวังผลตอบแทนที่จะได้จากราคาหุ้นเมื่อแปลงสภาพแล้ว ซึ่งจะทำกำไรได้มากกว่าผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยของหุ้นกู้ธรรมดา

5. ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant)

เป็นตราสารที่ระบุว่า ผู้ถือครองจะได้รับสิทธิจองซื้อหุ้นสามัญในราคาที่กำหนด เมื่อถึงเวลาที่ระบุไว้ (ซึ่งราคาของซื้อมักจะกำหนดไว้ต่ำ หรือบางครั้งอาจได้รับหุ้นสามัญโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือได้ฟรีก็เป็นได้) ใบสำคัญแสดงสิทธิจะออกควบคู่กับการเพิ่มทุน เป็นเทคนิคการตลาด จูงใจให้คุณลงทุนจองซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุน หุ้นบริมสิทธิหรือหุ้นกู้ เป็นต้น ถ้าคุณซื้อหุ้นเพิ่มทุนในวันนี้ จะได้ Warrant หรือใบสำคัญแสดงสิทธิฟรี หรือในราคาที่กำหนดเช่น 12 บาท ในเวลาที่กำหนดซึ่งอาจเป็น 6 เดือนหรือ 1 ปีข้างหน้า

6. ใบสำคัญแสดงสิทธิระยะสั้น (Short-Term Warrant)

ใบสำคัญแสดงสิทธิชนิดนี้จะมีอายุไม่เกิน 2 เดือน และเป็นทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนจากผู้ถือหุ้น แทนการจัดสรรสิทธิในการจองซื้อหุ้น (rights) และสามารถยื่นขอตลาดหลักทรัพย์ ให้เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนเพื่อซื้อขายหมุนเวียนในตลาดหลักทรัพย์ได้

7. หน่วยลงทุน (Unit Trust)

คือตราสารที่ออกโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) ในรูปของหน่วยลงทุนของกองทุนรวม ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการระดมเงินทุนจากประชาชน โดยทางบลจ. จะเป็นผู้บริหารกองทุนให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด แล้วนำมาเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้ถือหน่วยในรูปของเงินปันผล กองทุนรวมมีหลายประเภท ซึ่งคุณสามารถศึกษารายละเอียดได้ในหนังสือชี้ชวนซื้อหน่วยลงทุนของแต่ละกองทุน ซึ่งจะมีการกำหนดนโยบายการลงทุนที่ชัดเจน ข้อดีของการลงทุนประเภทนี้คือ มีผู้บริหารมืออาชีพดูแลเงินลงทุนแทนคุณ มีการกระจายความเสี่ยงลงในหุ้นกลุ่มต่าง ๆ และมีอำนาจต่อรองที่มากกว่าเพราะเป็นเงินกองทุนขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นไปได้ยากในกรณีที่คุณจะลงทุนด้วยตัวเอง

ตราสารหรือหลักทรัพย์ที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นหลักทรัพย์ที่ออกโดยภาคเอกชน แต่ยังมีหลักทรัพย์ที่ออกโดยภาครัฐบาล เพื่อการซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ด้วยเช่นกัน ได้แก่

1. พันธบัตรรัฐบาล (Corporate Securities)

เป็นหลักทรัพย์ที่รัฐบาลออกมากู้เงินจากประชาชน ถือว่าเป็นหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด เนื่องจากออกโดยกระทรวงการคลังมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย และอายุได้ถอนแน่นอน มี 2 ชนิด คือ พันธบัตรเงินกู้ และ พันธบัตรลงทุน

2. พันธบัตรองค์การรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ (Government Securities)

เป็นพันธบัตรที่ออกโดยองค์การรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ อาจมีรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย

4.3 ข้อมูลความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์

ในการลงทุนใดๆ ปัจจัยสำคัญที่นักลงทุนคำนึงถึง ก็คืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (expected return) ซึ่งแน่นอนนักลงทุนย่อมต้องการได้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในเกณฑ์สูง อย่างไรก็ตามสิ่งหนึ่งที่นักลงทุนต้องคำนึงถึงควบคู่ไปกับอัตราผลตอบแทนก็คือ ความเสี่ยง (risk) โดยปกติอัตราผลตอบแทนกับความเสี่ยงจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม คือหลักทรัพย์ใดก็

ตามที่ทำให้อัตราผลตอบแทนสูงหลักทรัพย์นั้นก็จะมีความเสี่ยงสูง ดังนั้นการจะตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ใดๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาความเสี่ยงควบคู่ไปกับอัตราผลตอบแทน

ในกรณีของการลงทุนในหลักทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนก็คือเงินปันผลและกำไรส่วนเกินจากการขายหลักทรัพย์ (capital gain) ซึ่งอัตราผลตอบแทนดังกล่าวอาจจะเป็นอัตราผลตอบแทนที่ยังไม่ได้หักความเสี่ยง

ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ หมายถึงโอกาสที่นักลงทุนจะไม่สามารถได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนดังที่คาดหวังไว้ ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk)

4.3.1 ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk)

ความเสี่ยงที่เป็นระบบ คือ ความเสี่ยงที่ทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง จนเป็นผลให้ราคาของหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ถูกกระทบกระเทือน สาเหตุเหล่านี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในภาวะเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงในภาวะแวดล้อมของสังคม ซึ่งกระทบกระเทือนต่อตลาดหุ้น ข้อสังเกตก็คือ เมื่อเกิดความเสี่ยงในลักษณะนี้ขึ้น จะเกิดการเปลี่ยนแปลงราคาของหุ้นต่างๆ ไปในลักษณะเดียวกัน เป็นต้นว่า ราคาหุ้นต่ำลงแต่จะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ ธุรกิจที่มีส่วนของความเสี่ยง ที่เป็นระบบสูง ได้แก่ ธุรกิจประเภท Basic Industrial Goods เช่น ธุรกิจเดินรถไฟ บริษัทผลิตเครื่องมือ และบริษัทผลิตยาง ซึ่งยอดขาย กำไร และราคาหุ้นของธุรกิจเหล่านี้เคลื่อนไหวไปตามภาวะเศรษฐกิจ และภาวะตลาดหุ้น ความเสี่ยงที่จัดอยู่ในความเสี่ยงที่เป็นระบบ ได้แก่ ความเสี่ยงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อ และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของตลาด

1) ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย (interest rate risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในผลตอบแทนอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยทั่วไป อัตราดอกเบี้ยในตลาดระยะยาวจะมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยมีผลทำให้หลักทรัพย์ต่างๆ กระทบกระเทือนในลักษณะเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าอัตราดอกเบี้ยในตลาดเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นราคาของหลักทรัพย์จะลดต่ำลงจะมากหรือน้อยย่อม

แล้วแต่ชนิดของหลักทรัพย์ หลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงในลักษณะนี้ ได้แก่ หลักทรัพย์ที่หารายได้แน่นอนตายตัว หรือที่เรียกว่า Fixed Income Securities ได้แก่ หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น

2) ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อ (purchasing power risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากอำนาจการซื้อของเงินลดลง ถึงแม้ว่าตัวเงินที่ได้รับจากรายได้จะยังคงเท่าเดิมก็ตาม สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในอำนาจซื้อก็คือ ภาวะเงินเฟ้อ (inflation) ถ้าภาวะเงินเฟ้อยิ่งรุนแรงค่าของเงินก็จะลดลงอย่างมาก การลงทุนที่ต้องเสี่ยงต่อความเสี่ยงในอำนาจซื้อ ได้แก่ เงินฝากสะสมทรัพย์ (saving account) เงินประกันชีวิต และหลักทรัพย์ประเภทที่หารายได้แน่นอนตายตัว

3) ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของตลาด (market risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการสูญเสียในเงินลงทุน ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นในตลาดหุ้น การเปลี่ยนแปลงในราคาหุ้นนี้เกิดจากการคาดคะเนของผู้ลงทุนที่มีต่อความก้าวหน้า (prospect) ของบริษัทนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นในตลาดหุ้นเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานซึ่งอยู่เหนือการควบคุมของบริษัท สาเหตุเหล่านี้ ได้แก่ สงครามที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อน ความเจ็บป่วยของผู้บริหารประเทศ การตายของผู้บริหารประเทศ ปีที่มีการเลือกตั้งผู้บริหารประเทศ นโยบายการเมืองของประเทศนั้นๆ และ การแก่งกำไรที่เกิดขึ้นในตลาดหุ้น เป็นต้น

4.3.2 ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk)

ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ คือ ความเสี่ยงที่ทำให้ธุรกิจนั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงผิดไปจากธุรกิจอื่น หรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวกับธุรกิจนั้นๆ ไม่มีผลต่อธุรกิจอื่น ได้แก่ การนัดหยุดงานของพนักงานในธุรกิจ ความผิดพลาดของผู้บริหาร การค้นพบสิ่งใหม่ การแข่งขันด้านโฆษณา และการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค สิ่งเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้อัตราผลตอบแทนต้องเปลี่ยนแปลงไป ธุรกิจที่มีความเสี่ยงไม่เป็นระบบสูง แต่ความเสี่ยงที่เป็นระบบต่ำ ซึ่งได้แก่ธุรกิจที่ผลิตสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคประเภทจำเป็นแก่การยังชีพ ยอดขาย กำไร และราคาหลักทรัพย์ของธุรกิจประเภทนี้ ไม่ขึ้นอยู่กับภาวะการณ์ของอุตสาหกรรม หรือ ภาวะการณ์ของตลาดหุ้น ทั้งๆ ที่ภาวะเศรษฐกิจซบเซาก็ตาม สินค้าประเภทนี้ก็ยังคงจำเป็นต้องใช้ ธุรกิจประเภทนี้อาจทำกำไรได้มากในปีที่เศรษฐกิจซบเซาก็เป็นไปได้ ขณะเดียวกันธุรกิจประเภทนี้อาจทำกำไรไม่ได้ทั้งๆ ที่อยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจดีก็ตาม ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินงานภายในธุรกิจมีปัญหา เช่น พนักงานสไตรค์ บริษัทก่อ

หนี้เกินตัว ความเสี่ยงลักษณะนี้ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงจากการจัดการ และความเสี่ยงทางอุตสาหกรรม

1) ความเสี่ยงทางการเงิน (financial risk) คือ โอกาสที่ผู้ลงทุนจะเสียรายได้และเงินลงทุน หากบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ไม่มีเงินชำระหนี้หรือถึงกับล้มละลาย ความเสี่ยงทางการเงินของธุรกิจผู้ออกหลักทรัพย์จะเพิ่มขึ้นด้วยสาเหตุต่างๆ ดังนี้

- คุ้มกันเพิ่มขึ้น
- ยอดขายของบริษัทเปลี่ยนแปลง
- ราคาวัตถุดิบที่ซื้อเปลี่ยนแปลง
- อำนาจการต่อรองของลูกค้าเพิ่มขึ้น
- สินค้าล้าสมัย
- มีคู่แข่งเพิ่มขึ้น
- เงินทุนของบริษัทขาดความคล่องตัว
- ประสิทธิภาพของผู้บริหารเป็นปัญหา

ในทางตรงกันข้าม ความเสี่ยงทางการเงินของธุรกิจจะลดลงด้วยสาเหตุต่างๆ ดังนี้

- ความก้าวหน้าในวิธีการผลิต
- เกิดการผูกขาดในสิทธิบัตร
- ความนิยมของผู้บริโภค
- สามารถควบคุมแหล่งวัตถุดิบ
- เงินทุนของบริษัทส่วนใหญ่เป็นหุ้นทุน

2) ความเสี่ยงจากการจัดการ (management risk) เป็นความเสี่ยงอันเกิดจากการบริหารงานของผู้บริหาร เช่น ความผิดพลาดของผู้บริหาร และการทุจริตของผู้บริหาร ตัวอย่างความผิดพลาดของผู้บริหารได้แก่ การละเลยของฝ่ายบริหารที่ไม่เตรียมรับสถานการณ์ที่จะเกิดการนัดหยุดงานที่เพียงพอ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับโรงงานหรือเครื่องมือ เนื่องจากไม่มีคนคอยดูแลหรือไม่ได้ทำประกันไว้ ยอดขายของบริษัทลดลงเนื่องจากขาดการวิจัยในด้านตลาด เป็นต้น

3) ความเสี่ยงจากอุตสาหกรรม (industry risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากแรงผลักดันบางอย่างที่ทำให้ผลตอบแทนของธุรกิจทุกแห่งในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน หรือบางอุตสาหกรรมถูกระทบกระเทือน ตัวอย่างเช่น เมื่อสภาพกรรมกรในอุตสาหกรรมเหมืองแร่นัดหยุดงาน ธุรกิจต่างๆ ในอุตสาหกรรมประเภทนั้น ลูกค้าน่าของธุรกิจประเภทนั้น และผู้ขายวัตถุดิบ

จะได้รับผลกระทบกระเทือน ถ้าการนัดหยุดงานไม่ได้คาดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น หรือไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นเป็นเวลานาน เมื่อเป็นเช่นนี้อาจทำให้กำไรของบริษัทและมูลค่าของธุรกิจถูกกระทบกระเทือน นอกจากนี้ความเสี่ยงทางอุตสาหกรรมอาจเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตขาดแคลน มีพระราชบัญญัติอนุรักษสิ่งแวดล้อมไม่ให้เป็นพิษทำให้โรงงานบางแห่งต้องปรับปรุงโรงงานใหม่ และบางแห่งถึงกับต้องย้ายทำเล เป็นต้น

เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ เป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญแห่งหนึ่ง แต่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์นั้นถือว่าการลงทุนที่มีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ที่ขึ้นลงในแต่ละวัน ดังนั้นผู้ลงทุนจึงพยายามหาวิธีการพยากรณ์ราคาหลักทรัพย์ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจและลดความเสี่ยงในการลงทุนให้น้อยลงก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน

สภาวะความผันผวนของตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ที่ครอบคลุมไปทั่วภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกรวมไปถึงประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น ถึงแม้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้ลดความรุนแรงลงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ การให้ความสนใจของนักลงทุนต่างชาติที่จะลงทุนในประเทศเหล่านี้ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความมีเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อย่างไรก็ตามคงเป็นการเร็วเกินไปที่จะสรุปอย่างแน่นอนว่าสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจได้ฟื้นตัวถาวร ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ยังเหลืออยู่อาจยังคงมีผลกับเศรษฐกิจด้วย ดังนั้นนักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศเหล่านี้ต้องอาศัยข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง รู้หลักในการรวบรวมข้อมูล

ในทางสถิติการวัดความผันผวนหรือความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ จะใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของอัตราผลตอบแทน หรือราคาหลักทรัพย์ เป็นตัวแทนในการวัดความเสี่ยง ซึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนี้จะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการเคลื่อนไหวของอัตราผลตอบแทน หรือราคาหลักทรัพย์ ซึ่งค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนี้ก็คือนิยามของความเสี่ยง (degree of risk) ที่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ลงทุนไม่แน่ใจว่าจะได้รับผลตอบแทนเท่าไรจากการลงทุนในหลักทรัพย์

ความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ เป็นดัชนีที่ชี้ให้เห็นถึงระดับความเสี่ยงในการลงทุน และในเชิงนโยบายความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ยังเป็นตัวบ่งบอกถึงเสถียรภาพของตลาดหลักทรัพย์ว่ามีมากน้อยเพียงใดด้วย ซึ่งถ้าหากว่าอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์มีความผันผวนมาก ย่อมแสดงให้เห็นถึงความไม่มีเสถียรภาพของดัชนีราคาหลักทรัพย์ ซึ่งจะกระทบต่อเป้าหมายในการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นแหล่งระดมเงินออมระยะยาว ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ทำการวิเคราะห์ความผันผวนของอัตรา

ผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ ส่วนแรกเป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบันและอัตราผลตอบแทนดัชนีราคาหลักทรัพย์ในอดีตเพื่อหาผลของการเคลื่อนไหวของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ของแต่ละประเทศ ส่วนที่สองเป็นการพยากรณ์อัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ โดยนำแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดมาพยากรณ์อัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ในอนาคต และนำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ที่มีอยู่จริงแล้วทำการประมาณค่าความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของแต่ละประเทศ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.1 ความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ (รายปี)

ประเทศ	ตลาดหลักทรัพย์	ชื่อดัชนี	ร้อยละ									
			2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
สิงคโปร์	Singapore	Straits Times	1.476	2.574	1.527	1.550	1.454	1.138	1.138	0.779	0.607	0.857
มาเลเซีย	Kuala Lumpur	KLSE-Composite	2.376	3.894	1.737	1.376	1.271	0.816	0.731	0.725	0.488	0.526
ไทย	Bangkok	SET	2.296	2.965	2.233	1.892	1.661	1.289	1.235	1.527	0.893	1.560
ฟิลิปปินส์	Manila	PSE-Composite	1.832	2.592	1.432	1.654	1.718	1.129	1.152	1.109	1.123	1.249
อินโดนีเซีย	Jakarta	JSX-Composite	2.059	3.121	2.244	1.527	1.373	1.519	1.196	1.388	1.141	1.317

ที่มา : Bloomberg (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ตารางที่ 4.2 ความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์
ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ (รายไตรมาส)

ร้อยละ

ปี	ประเทศ	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย
	ตลาดหลักทรัพย์	Singapore	Kuala Lumpur	Bangkok	Manila	Jakarta
	ชื่อดัชนี	Straits Times	KLSE-Composite	SET	PSE-Composite	JSX-Composite
2546	Q1	1.267	0.809	1.083	0.821	1.191
	Q2	1.225	0.651	0.996	1.446	1.346
	Q3	0.994	0.644	1.337	1.248	1.190
	Q4	1.059	0.817	1.439	1.021	0.992
2547	Q1	0.822	0.838	1.839	1.240	1.417
	Q2	1.002	0.844	1.880	1.130	1.915
	Q3	0.593	0.566	1.032	0.964	0.941
	Q4	0.655	0.581	1.224	1.110	1.100
2548	Q1	0.551	0.508	0.925	1.220	0.978
	Q2	0.516	0.585	0.990	1.272	0.990
	Q3	0.594	0.485	0.875	1.077	1.537
	Q4	0.755	0.340	0.793	0.894	0.909
2549	Q1	0.521	0.415	0.976	0.746	1.114
	Q2	1.199	0.544	1.330	1.748	1.986
	Q3	0.732	0.425	0.957	1.306	0.952
	Q4	0.826	0.667	2.482	1.003	0.923
2550	Q1	1.307	1.291	1.037	1.831	1.229

ที่มา : Bloomberg (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ตารางที่ 4.3 คำนีราคาหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ประเทศ	ตลาดหลักทรัพย์	ชื่อดัชนี	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
สิงคโปร์	Singapore	Straits Times	1,507.65	1,392.73	2,479.58	1,926.83	1,623.60	1,341.03	1,764.52	2,066.14	2,347.34	2,985.83
มาเลเซีย	Kuala Lumpur	KLSE-Composite	594.44	586.13	812.33	679.64	696.09	646.32	793.94	907.43	899.79	1,096.24
ไทย	Bangkok	SET	372.69	355.81	481.92	269.19	303.85	356.48	772.15	668.10	713.73	679.84
ฟิลิปปินส์	Manila	PSE-Composite	1,869.23	1,968.78	2,142.97	1,494.50	1,168.08	1,018.41	1,442.37	1,822.83	2,096.04	2,982.54
อินโดนีเซีย	Jakarta	JSX-Composite	401.71	398.04	676.92	416.32	392.04	424.95	691.90	1,000.23	1,162.64	1,805.52

ที่มา : Bloomberg (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ตารางที่ 4.4 มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของตลาดหลักทรัพย์ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์¹

ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

ประเทศ	ตลาดหลักทรัพย์	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
สิงคโปร์ ²	Singapore	104,438	94,987	192,983	152,830	115,688	99,807	148,503	217,495	257,340	384,286
มาเลเซีย	Kuala Lumpur	93,230	95,562	139,908	113,160	118,981	125,778	168,376	181,624	180,518	235,581
ไทย	Bangkok	22,886	34,252	57,177	29,220	35,943	45,504	119,017	115,390	123,885	140,161
ฟิลิปปินส์	Manila	31,261	35,297	48,080	25,980	21,245	18,507	23,176	28,602	39,799	67,852
อินโดนีเซีย	Jakarta	29,050	22,078	64,045	26,810	22,998	30,067	54,659	73,251	81,428	138,886

ที่มา: World Federation of Exchanges, Focus Monthly Statistics. (ฉบับต่างๆ)

หมายเหตุ : 1) เฉพาะมูลค่าหุ้นของบริษัทในประเทศ ณ สิ้นเวลา

2) รวมบริษัทต่างประเทศที่จดทะเบียนและซื้อขายหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดสิงคโปร์

ตารางที่ 4.5 มูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์¹

ล้านดอลลาร์
สรอ.

ประเทศ	ตลาดหลักทรัพย์	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
สิงคโปร์ ²	Singapore	74,138	58,510	107,406	95,152	71,771	62,770	92,005	107,250	116,351	180,440
มาเลเซีย	Kuala Lumpur	145,688	26,840	42,431	52,868	21,323	32,038	52,224	61,636	51,588	75,487
ไทย	Bangkok	28,796	20,976	37,246	21,119	31,034	41,292	105,064	116,858	95,890	100,654
ฟิลิปปินส์	Manila	20,349	10,148	19,716	8,526	3,148	3,107	2,654	3,680	6,975	11,252
อินโดนีเซีย	Jakarta	42,605	10,637	20,033	15,109	9,527	13,050	14,772	27,594	41,920	48,844

ที่มา: World Federation of Exchanges, Focus Monthly Statistics. (ฉบับต่างๆ)

หมายเหตุ : 1) รวมมูลค่าซื้อขายของกองทุนรวม

2) รวม Main Board, Sesdaq และ Clob International

ตารางที่ 4.6 ราคาปิดต่อกำไรต่อหุ้นของตลาดหลักทรัพย์ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

เท่า

ประเทศ	ตลาดหลักทรัพย์	ชื่อดัชนี	2544	2545	2546	2547	2548	2549
สิงคโปร์	Singapore	Straits Times	19.87	22.5	19.25	10.59	12.82	14.44
มาเลเซีย	Kuala Lumpur	KLSE-Composite	20.25	16.77	15.69	14.93	14.12	17.35
ไทย	Bangkok	SET	-	12.58	19.42	11.23	10.4	9.4
ฟิลิปปินส์	Manila	PSE-Composite	-	-	25.04	14.38	11.85	15.75
อินโดนีเซีย	Jakarta	JSX-Composite	-	-	10.43	16.42	17.2	25.1

ที่มา : Bloomberg

หมายเหตุ: 1) ณ สิ้นเวลา และได้ปรับปรุงใหม่โดย Bloomberg

ตารางที่ 4.7 จำนวนบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์¹

ประเทศ	ตลาดหลักทรัพย์	จำนวนบริษัท									
		2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
สิงคโปร์ ²	Singapore	294	295	317	377	386	385	551	632	686	708
มาเลเซีย	Kuala Lumpur	703	731	752	790	807	860	901	959	1,019	1,025
ไทย	Bangkok	431	418	392	381	382	398	418	463	504	518
ฟิลิปปินส์	Manila	221	221	226	230	232	235	236	235	237	240
อินโดนีเซีย	Jakarta	282	287	276	286	315	330	333	331	336	344

ที่มา: World Federation of Exchanges, Focus Monthly Statistics. (ฉบับต่างๆ)

หมายเหตุ : 1) ณ สิ้นเวลา

2) รวม Main Board และ Sesdaq